

Budgetuppföljning per mars 2022

Danderyds kommun

2022-04-26

Innehåll

Måluppfyllelse	3
Uppföljning av kommunens ekonomi.....	3
Nämndernas nettokostnader	5
Internränta	6
Pensioner, PO-differens m.m.	6
Semesterlöneskuld	6
Skatteintäkter, utjämning & bidrag.....	6
Extern medelsförvaltning	6
Finansnettot	8
Skillnad mellan helårsprognosen mars jämfört med februari.....	8
Riskanalys	8
Investeringar	9

Måluppfyllelse

Samtliga nämnder har i budgetuppföljningen rapporterat eventuella avvikelser avseende nämndmålen. Kommunens samlade bedömning är att 41 av 43 nämndmål kommer att uppnås vid helåret enligt prognos för mars. Med avvikelse menas att nämnden redan nu efter första kvartalet bedömer att nämndmål inte kommer att uppnås per helåret. Nämndmål utan avvikelser har inte kommenterats vidare.

Tabell 1, nedan visar sammanställning strategiområde och nämndmål

Strategiområde	Totalt antal nämndmål	Antal nämndmål där avvikelser har rapporterats
Hög kvalitet	10	0
Stor valfrihet	0	0
Hög attraktivitet	13	1
Hög effektivitet	10	1
Stark utveckling	10	0
Totalt	43	2

Kommentar till avvikelser

Utbildningsnämnden rapporterar en avvikelse under strategiområdet *Hög effektivitet* kopplat till nämndmålet ”*I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egen regi)*”. Nämnden prognostiserar att målet inte fullt ut kommer att uppnås, vilket baseras på verksamheternas ekonomiska rapportering. Den visar att några grundskolor inte kommer vara i ekonomisk balans för 2022. Flera verksamheter inom ungdom och skola har ett sviktande elevunderlag som medfört att ett stort antal åtgärder genomförts och planer för ytterligare åtgärder har tagits fram för att så snart som möjligt nå ekonomisk balans. Det minskade elevunderlaget gör att skolorna i egen regi behöver fortsätta arbetet med att attrahera elever samt minska sina personal- och lokalkostnader. Detta arbete har pågått en längre tid men det är en långsiktig process som behöver tid för att ge full verkan. För 2022 kommer målet av denna anledning inte att uppfyllas fullt ut.

Kultur och fritidsnämnden rapporterar en avvikelse under strategiområdet *Hög attraktivitet* kopplat till nämndmålet ”*Kultur- och fritidsnämnden verkar för att främja ungdomars hälsa och välmående*”. Nämnden prognostiserar att målsättningen för året kommer att vara delvis uppfylld. Bedömningen baseras på de aktiviteter och nyckeltal som kopplats till barn- och ungdomsstrategins fyra fokusområden. Ett strukturerat arbete pågår med kartläggning och framtagande av metoder och arbetssätt för hur man främjar ungdomars hälsa, minskar användning av alkohol och droger, främjar trygghet samt ökar samverkan i arbetet med barn och unga. Omedelbara effekter av detta arbete kommer inte att kunna påvisas i Stockholmsenkätens resultat som presenteras i september utan förväntas på sikt till 2026/2028.

Uppföljning av kommunens ekonomi

Prognosen för årets resultat för helåret 2022 är ett överskott om 130,7 miljoner kronor. Det är en *negativ* avvikelse om 13,5 miljoner kronor eller 9 procent jämfört med budget.

Resultat enligt balanskravet prognostiseras till ett överskott om 151,9 miljoner kronor. Det är en *positiv* avvikelse med 7,7 miljoner kronor eller 5 procent jämfört med budget.

Skillnaden mellan prognosen för årets resultat och resultat efter balanskrav förklaras av marknadsvärdet av kommunens externa medelsförvaltning. Se avsnitt extern medelsförvaltning.

De största avvikelserna mot budget prognostiseras för utbildningsnämnden med en negativ avvikelse om 11,5 miljoner kronor. För skatteintäkter, utjämning & bidrag prognostiseras en positiv avvikelse med 22,9 miljoner kronor. För extern medelsförvaltning prognostiseras en negativ avvikelse med 21,2 miljoner kronor.

Med anledning av pandemin har staten betalat ut bidrag till kommunerna för sjuklönekostnader för perioden januari till och med mars. Kommunen har fått ersättning för del av sjuklönekostnaderna med sammanlagt 3,5 miljoner. Mest medel har fördelats till utbildningsnämnden med 2,4 miljoner kronor och socialnämnden med 0,8 miljoner kronor. Efter mars tas bidraget bort och kommunen kommer inte längre få ersättning för sjuklönekostnader.

Tabell 2, nedan är en förenklad resultaträkning för kommunen.

Resultaträkning	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse	
Drift	mars	mars	helår	mot budget	
Miljoner kronor	2022	2022	2022	mnr	%
Kommunstyrelsen	-30,2	-127,3	-127,8	0,5	0%
Valnämnden	-0,1	-1,6	-1,6	0,0	0%
Revision	-0,6	-1,8	-1,8	0,0	0%
Överförmyndarnämnden	-0,7	-3,2	-3,2	0,0	0%
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-1,7	-10,0	-10,5	0,5	5%
Byggnadsnämnden	-3,2	-16,6	-17,6	1,0	6%
VA-verksamhet och Avfall	-4,4	0,0	0,0	0,0	n/a
Tekniska nämnden	-20,7	-108,4	-105,5	-2,9	-3%
Fastighetsnämnden	1,7	0,0	0,0	0,0	n/a
Kultur- och fritidsnämnden	-23,5	-96,6	-96,6	0,0	0%
Utbildningsnämnden	-226,2	-928,5	-917,0	-11,5	-1%
Socialnämnden	-164,8	-676,4	-671,2	-5,2	-1%
Nämndernas nettokostnader	-474,4	-1 970,4	-1 952,8	-17,6	1%
Pensioner, PO-diff m.m.	-12,2	-32,7	-35,0	2,3	7%
Semesterlöneskuld	-20,4	0,0	0,0	0,0	n/a
Övriga intäkter	0,1	0,1	0,0	0,1	
Internränta	4,8	23,0	23,0	0,0	0%
Verksamhetens nettokostnad	-502,1	-1 980,0	-1 964,8	-15,2	-1%
Skatteintäkter, utjämning & statsbidrag	528,8	2 140,9	2 118,0	22,9	1%
Extern medelsförvaltning	-21,2	-21,2	0,0	-21,2	n/a
Finansnetto	-5,1	-9,0	-9,0	0,0	0%
Årets resultat	0,4	130,7	144,2	-13,5	-9%
Balanskravskorrigerering	21,2	21,2	0,0	21,2	n/a
Resultat enligt balanskravet	21,6	151,9	144,2	7,7	5%

Nämndernas nettokostnader

Nämnderna prognostiserar sammantaget en *negativ* avvikelse mot budget med 17,6 miljoner kronor. Tre nämnder prognostiserar en negativ avvikelse jämfört med budget.

Utbildningsnämnden prognostiserar en negativ avvikelse med 11,5 miljoner kronor, *socialnämnden* prognostiserar en negativ avvikelse med 5,2 miljoner kronor och *tekniska nämnden* prognostiserar en negativ avvikelse med 2,9 miljoner kronor.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden prognostiserar ett negativ avvikelse mot budget med 11,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader. Hela avvikelsen är hänförlig till egen regi. För anslag och volymer prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Den negativa avvikelsen beror främst på ungdom och skola som prognostiserar en avvikelse med 10,3 miljoner kronor. Orsaken till den negativa avvikelsen beror på ett minskat antal elever som innebär lägre intäkter än budgeterat. För förskolor prognostiseras en negativ avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor på grund av lägre intäkter än budgeterat. Åtgärder vidtas löpande för att anpassa kostnaderna, inklusive att anpassa antalet anställda och antalet avdelningar. För övrig verksamhet prognostiseras en negativ avvikelse med 0,7 miljoner kronor mot budget. Avvikelsen prognostiseras på enheten för flerspråkighet och beror främst på grund av kostnader i samband med en organisationsanpassning till gällande riktlinjer.

Socialnämnden

Socialnämnden prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 5,2 miljoner kronor, vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader. Det är främst egen regi som prognostiserar en negativ avvikelse mot budget. För administration och nämnd prognostiseras en mindre avvikelse och för volymer prognostiseras ingen avvikelse.

Egen regi prognostiserar en negativ avvikelse med 4,9 miljoner kronor mot budget, och är den största bidragande orsaken till att nämnden som helhet prognostiserar en negativ avvikelse. Brist på sjuksköterskor gör att verksamheten behöver hyra in personal och kostnaden avviker negativt mot budget med 1,3 miljoner kronor. Verksamheten har tomma platser som påverkar prognosen negativt med 1,2 miljoner kronor och i prognosen ligger även semesterlöner på personal som slutat om 0,8 miljoner kronor.

På grund av covid-19 prognostiseras kostnaden för timavlönade avvika negativt med 1,0 miljoner kronor mot budget, och för övertid med 0,6 miljoner.

Anslag (Administration och nämnd) prognostiserar en negativ avvikelse mot budget på 0,3 miljoner kronor. Avvikelsen beror främst på att några funktioner inom staben har dubbel bemanning under tre månader vid överlämning av arbetsuppgifter.

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 2,9 miljoner kronor, vilket motsvarar 3 procent av budgeterade nettokostnader. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för snöröjning och halkkämpning som prognostiserar en negativ avvikelse med 3,7 miljoner kronor jämfört med budget. Dessa kostnader har ökat eftersom vädret under första kvartalet av året har medfört ett ökat antal halkbekämpningar jämfört med ett normalår. Den negativa avvikelsen för snöröjningen uppvägs delvis av positiva avvikelser inom övrigt driftutfall. Om kommunledningskontoret avräknar 3,7 miljoner kronor, som beror på omständigheter utanför nämndens kontroll, blir nämndens avvikelse mot budget i stället en positiv avvikelse om 0,8 miljoner kronor (-2,9 mnkr + 3,7 mnkr).

Internränta

Internränta är den ränta som nämnderna får betala på aktiverade investeringar. För internräntan prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Pensioner, PO-differens m.m.

Dessa kostnader är nämndernas och kommunstyrelsens kostnader som belastar kommunens centrala budget. Kommunernas pensionsanstalt (KPA) som prognostiserar kommunens pensioner prognostiserar att kommunens pensionskostnader kommer uppgå till 85,9 miljoner kronor inklusive löneskatt. Av dessa prognostiseras 32,7 miljoner kronor inklusive löneskatt belasta kommunens centrala budget, vilket är en positiv avvikelse mot budget med 2,3 miljoner kronor. Anledningen till att prognosen avviker positivt mot budget beror främst på att PO-differensen prognostiseras bli högre än budgeterat med 2,0 miljoner kronor.

Semesterlöneskuld

Semesterlöneskuden visar förändringen av kommunens skuld till de anställda för intjänad semester under innevarande år. Ingen avvikelse prognostiseras mot budget.

Skatteintäkter, utjämning & bidrag

Sveriges kommuner och regioner (SKR) prognostiserar att kommunens skatteintäkter (netto) kommer uppgå till 2 140,9 miljoner kronor för året, vilket är en positiv avvikelse mot budget med 22,6 miljoner kronor. Budgeten baserar sig på SKR:s skatteprognos från februari 2022.

Tabell 3, tabellen nedan visar kommunens skatteintäkter, kommunal utjämning och övriga poster som tillsammans summerar skatteintäkterna netto.

Skatteintäkter, utjämning & bidrag (tkr)	Prognos 2022	Budget 2022	Avvikelse mnkr	%
Skatteintäkter	2 807 352	2 781 400	25 952	1%
Kommunal utjämning	-705 370	-700 400	-4 971	1%
Övrigt poster*	38 868	37 000	1 868	5%
Summa nettointäkter	2 140 850	2 118 000	22 850	1%

* I posten övrigt ingår fastighetsavgift och LSS-utjämning

Den positiva avvikelser beror främst på högre skatteintäkter än budgeterat med 26,0 miljoner kronor, som motverkas av den kommunala utjämningen som prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 5,0 miljoner kronor. För övriga poster prognostiseras en positiv avvikelse med 1,9 miljoner kronor.

Extern medelsförvaltning

Kommunen sålde samtliga aktier i Danderydsbostäder AB till Drott AB år 1997. Genom försäljningen frigjordes kapital och kommunens syfte var då att täcka delar av pensionsåtagandet. I maj 1998 avsatte kommunen 300,0 miljoner kronor till en extern långsiktig kapitalförvaltning. Det innebär att om utbetalningen översteg 20,0 miljoner kronor skulle det överstigande beloppet tas ifrån det förvaltade kapitalet, den så kallade matchningsstrategin.

Med anledning av kommunens goda ekonomi och likviditet beslutade kommunfullmäktige under 2020 att upphäva matchningsstrategin, vilket innebär att kommunen fullt ut ska finansiera utbetalningarna det år pensionerna betalas ut. Från och med 2021 ska kapitalet förvaltas med en lång horisont, upp till femtio (50) år och kapitalet ska användas för att öka kommunens tillgångar (kortfristiga placeringar) som balanseras mot kommunens långfristiga skulder och pensionsskuld.

Målet för kapitalförvaltningens årliga avkastning är den 10-åriga statsobligationsräntan (sista december) plus (+) 3 procentenheter sett över en rullande 5-årsperiod. Kapitalet får placeras i räntebärande värdepapper utgivna i svensk valuta samt svenska och utländska aktier samt likvida medel. Riskspridningen ska vara god mellan de olika tillgångsslagen för att på så sätt säkerställa en bra diversifiering.

Kapitalet är placerat i fonderna *Clients Mixfond B* och *Clients Sverige Fokus B*.

Clients Mixfond B är en aktivt förvaltd värdepappersfond som placerar minst 90 procent av fondens medel i svenska bolag. Av fondens medel skall 25 till 75 procent vara direkt placerade i aktierrelaterade instrument. Av Fondens medel kan 25 till 75 procent vara direkt placerade i ränterelaterade finansiella instrument.

Clients Sverige Fokus B är en aktivt förvaltd specialfond som placerar minst 90 procent av fondens medel i svenska bolag. Placeringarna ska till minst 75 procent ske i aktier och andra aktierrelaterade instrument. Upp till 25 procent av Fondens medel får således dock vara direkt placerade i ränterelaterade finansiella instrument.

Inom ramen för fondernas placeringsinriktning beaktas internationella normer och urvalet av aktier i fonderna baseras på en kombination av finansiell analys och ESG analys, det vill säga analys av hur bolagen hanterar risker när det gäller miljö, socialt ansvar och ägarstyrning. Fonderna undviker att placera i företag vars huvudsakliga verksamhet härrör från områdena vapen, fossila bränslen, tobak, alkohol och pornografi.

Marknadsvärdet på den externa medelsförvaltningen vid utgången av mars uppgick till 160,6 miljoner kronor, vilket innebär en minskning innevarande år om 21,2 miljoner kronor. Beloppet ska enligt reglerna räknas bort från balanskravsresultatet.

Avkastningen i procent innevarande år fram till utgången av mars är negativt om 11,7 procent jämfört med index som är negativt med 8,4 procent.

Tabell 4, tabellen nedan visar marknadsvärdet (utfall) på kommunens externa medelsförvaltning.

Extern medelsförvaltning marknadsvärde (mnkr)	Utfall feb	Utfall mar	Skillnad		Utfall helår
	2022	2022	mnkr	%	2021
Clients	157,4	160,6	-3,1	-2%	181,9

Finansnettot

Finansnettot är nettosumman av kommunens finansiella kostnader och finansiella intäkter, exklusive orealiserad vinst/förlust i medelsförvaltning.

För finansnettot prognostiseras ingen avvikelser.

Skillnad mellan helårsprognosen mars jämfört med februari

Helårsprognosen för mars månad har förbättrat prognosen för årets resultat med 0,7 miljoner kronor jämfört med prognosen i februari. Resultatet enligt balanskravsresultatet har försämrats med 2,5 miljoner kronor. Den främsta förklaringen till förändringarna beror på den externa medelsförvaltningen som bidrar positivt med 3,2 miljoner kronor till resultatet och bidrar negativt med motsvarande belopp för resultat enligt balanskravet eftersom den externa medelsförvaltningen ska exkluderas i resultatet.

Risikanalyser

Kriget i Ukraina innebär att kommunen kan påverkas ekonomisk på olika sätt, bland annat i form av flyktingmottagande och högre inflation.

Regeringen har meddelat att kommunerna ska ersättas för kostnader relaterade till evakueringsboenden med 10 000 kronor per plats och 300 kronor per dygn som platsen varit iordningsställd (oavsett om platsen varit belagd eller ej). Kommunen har 100 platser iordningsställda för flyktingar från Ukraina på Norrängsgården. Kommunen har till mitten av maj haft en genomsnittskostnad på cirka 370 kronor per dygn och plats. Det innebär en skillnad på 70 kronor per dygn mellan ersättning och genomsnittskostnad per plats och dygn. I slutet på maj görs bedömningen att det innebär en ekonomisk belastning för kommunen om kommunen fortfarande har kvar evakueringsboendet. Vid flyktingkrisen 2015 tog det lång tid för kommunen att få ersättning för de kostnader kommunen haft för mottagandet av flyktingar och om så blir fallet även denna gång så kan det bli en belastning på kommunens likviditet.

Inflationen prognostiserades redan innan kriget i Ukraina skulle vara hög i början på året men sedan falla tillbaka. Inflationstakten enligt KPI var 6,1 procent i mars, och inflationen i Sverige har under den senaste tiden varit den högsta på nästan 30 år. Bedömningen som nu görs är att inflationen kommer vara hög under en längre period än vad som tidigare prognostiserades, med anledning av kriget. Om inflationen överstiger uppräknings- och besparingskraven i nämndernas budgetar ställer det krav på besparingar och effektiviseringar ute i verksamheterna. Flera av dessa verksamheter som också kan uppleva en hög belastning med anledning av arbetet med flyktingmottagandet, efter att just ha genomgått en ansträngande period under pandemin.

Investeringar

För investeringar prognostiseras en negativ avvikelse med 4,8 miljoner kronor mot budget. Avvikelsen återfinns inom fastighetsnämnden och avser projekten Ginnungagap respektive Stocksundsskolan, vilka löper över flera år.

Tabell 5, tabellen nedan visar investeringar för respektive nämnd

Investeringar Nämnder (mnkr)	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Avvikelse		Utfall
	mar	mar	helår	helår	budget helår		helår
	2022	2022	2022	2022	(mnkr)	%	2021
Kommunstyrelsen	1,2	14,8	59,3	59,3	0,0	0%	5,1
Överförmyndarnämnden	0,0	0,1	0,3	0,3	0,0	0%	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,1	0,3	0,3	0,0	0%	0,0
Byggnadsnämnden	0,3	0,5	1,9	1,9	0,0	0%	0,2
VA-verksamhet	4,9	25,4	101,5	101,5	0,0	0%	34,2
Avfall	0,0	0,2	0,7	0,7	0,0	0%	0,7
Tekniska nämnden	1,3	32,2	128,9	128,9	0,0	0%	48,6
Fastighetsnämnden	9,5	33,6	139,1	134,3	-4,8	-4%	130,9
Kultur- och fritidsnämnden	1,0	4,6	18,6	18,6	0,0	0%	24,2
Utbildningsnämnden	0,2	0,8	3,0	3,0	0,0	0%	1,3
Socialnämnden	0,0	0,1	0,5	0,5	0,0	0%	0,0
Summa investeringar	18,4	112,4	454,1	449,3	-4,8	-1%	245,2

Projektet Ginnungagap (korttidsboende i Djursholm) har en total beslutad investeringsbudget om 3,5 miljoner kronor. Fram till år 2022 har projektet förbrukat 1,9 miljoner kronor. För första kvartalet 2022 har 1,8 miljoner kronor förbrukats och för helåret 2022 prognostiseras utgifter på 4,8 miljoner kronor, vilket innebär en negativ avvikelse mot budget för innevarande år om 2,8 miljoner kronor. De utgifter som bedöms uppstå resterande delen av 2022 är kopplade till projektering och produktion av korttidsboendet (under förutsättning att det blir beslut om genomförande till hösten). Total prognos för projektet vid 2022 års slut blir 6,7 miljoner kronor att jämföra mot total beslutad projektbudget på 3,5 miljoner kronor. Sammantaget innebär det att projektets totala utfall vid 2022 års utgång bedöms göra ett underskott om 3,2 miljoner kronor jämfört med den totala projektbudgeten.

Kommunstyrelsen har givit fastighetsnämnden i uppdrag att ta fram lokalprogram inför genomförandebeslut liksom ett bebyggelseförslag för *Stocksundsskolan* och erforderliga utredningar som underlag till detaljplan för Skolan 20 med flera samt har beviljat medel för detta om 5 miljoner kronor. Fram till år 2022 har projektet förbrukat 3,7 miljoner kronor. För första kvartalet 2022 har 1,0 miljoner kronor förbrukats och för helåret 2022 prognostiseras utgifter på 6,0 miljoner kronor, vilket innebär en negativ avvikelse mot budget för innevarande år om 3,5 miljoner kronor. Sammantaget innebär det att projektets totala utfall vid 2022 års utgång bedöms göra ett underskott om 4,7 miljoner kronor.

Samtidigt uppvägs delvis årets negativa budgetavvikelse för Ginnungagap (2,8 mnkr) och Stocksundsskolan (3,5 mnkr) av att andra projekt inom fastighetsnämnden förväntas ge positiv budgetavvikelse om 1,5 miljoner kronor.